

Miastko, dnia 28.03.2025 roku

URZĄD MIEJSKI w MIASTKU

Wpł.
dnia 2025 -03- 28

Nr. pisma 4583
Początek Rada Miejska

w Miastku

Zgodnie z Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej składam sprawozdanie z realizacji gminnego programu wspierania rodziny za 2024 rok.

**KIEROWNIK
MIEJSKO-GMINNEGO
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W MIASTKU**

Magdalena Stankowiak

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY
ZA 2024 ROK

WPROWADZENIE

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz.U. z 2025 poz. 49), usystematyzowała zadania i obowiązki jakie poszczególne organy państwa są zobowiązane wypełnić dla jej dobra. Ustawa wskazała zadania, jakie gmina ma wypełniać względem rodziny i dzieci. Szczególnie bowiem dzieci są narażone na niebezpieczeństwa wynikające z zaniedbań ze strony dorosłych. Ustawa określiła formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej oraz pomocy w usamodzielnianiu jej pełnoletnich wychowanków, zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, zasady finansowania i wspierania systemu pieczy zastępczej oraz zadania w zakresie postępowania adopcyjnego. Zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są realizowane z zasadą pomocniczości.

Rada Miejska w Miastku Uchwałą Nr XXII/648/2024 z dnia 1 marca 2024r. przyjęła Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024-2026. Program podobnie jak wcześniejsze określa kierunki pracy z dziećmi w rodzinach dysfunkcyjnych oraz pomoc dla rodzin przeżywających trudności.

W Gminie Miastko podmiotem właściwym do realizacji tego zadania jest Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miastku fakt ten jest uregulowany Uchwałą Nr 7/VI/2012 Rady Miejskiej w Miastku z dnia 27 stycznia 2012 roku.

Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

SYSTEM OPIEKI NAD DZIECKIEM- ZADANIA GMINY

Ustawa o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej nałożyła na gminę zadania, mające na celu stworzenie i realizowanie spójnego systemu pomocy dziecku i rodzinie, do których w szczególności należy:

- 1) **opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny,**
- 2) **tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,**
- 3) **tworzenie i rozwój systemu opieki nad dzieckiem , w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodzina przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:**
 - **zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,**
 - **organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,**

- prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsca dla dzieci.

4) finansowanie

- *podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- *kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art.29 ust 2, ponoszonych przez rodziny wspierające,

5) współfinansowanie pobytu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku predykcyjnym.

6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie.

7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy,

Gmina Miastko realizuje działania w zakresie polepszenia fizycznego i psychicznego dobrostanu dzieci, w tym ograniczenie zjawiska zaniedbywania dzieci niedostatecznej opieki nad nimi oraz wspieranie bezpiecznej więzi między opiekunem a dzieckiem.

WSPIERANIE RODZINY – INTERDYSCYPLINARNOŚĆ DZIAŁAŃ

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miastku podejmuje działania, których celem jest zapewnienie wsparcia i pomocy, szczególnie poprzez:

- analizę sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn w rodzinie,
- wzmocnienie roli i funkcji rodziny,
- podniesienie świadomości w zakresie planowania i funkcjonowania rodziny,
- przeciwdziałania marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- dążenie do reintegracji rodziny.

Wspieranie rodziny, jako zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie funkcji opiekuńczo – wychowawczych , może być prowadzone w formie:

- pracy z rodziną m.in. poprzez konsultacje, poradnictwo specjalistyczne, terapię, mediacje, usługi dla rodzin z dziećmi, pomoc prawna, przydzielenie asystenta rodziny,
- pomocy w opiece i wychowaniu dziecka poprzez placówki wsparcia dziennego oraz rodziny wspierające.

Praca z rodziną podejmowana jest zarówno w rodzinie wymagającej wsparcia, by mogła poradzić sobie z doznawanymi trudnościami, tak by nie doszło do działań interwencyjnych w postaci umieszczenia dziecka poza rodziną, jeśli jednak do tego dojdzie wówczas działania pomocowe

zmierzają do stworzenia takich warunków w funkcjonowaniu rodziców umieszczonego dziecka, aby powrót dziecka do rodziny biologicznej był możliwy.

W roku 2024 wspierającymi, motywującymi i pomocowymi działaniami asystenta rodziny objęte zostały **28 rodzin** w których łącznie przebywało **84 małoletnich dzieci** z czego **78** w rodzinach naturalnych, **6** w pieczy zastępczej.

Wspieranie rodziny, w ramach asystenta rodziny jest procesem długotrwałym, dającym bardzo trudno osiągalne i wymierne efekty działania, powodującym doprowadzenie rodziny do istotnych zmian postępowania członków rodziny, samodzielności w realizowaniu spraw rodzinnych, podniesieniu jakości życia członków rodziny.

Czas pracy asystenta z rodziną	Liczba rodzin objętych wsparciem rodziny
do 3 miesięcy	3
powyżej 3 miesięcy do 12 miesięcy	5
powyżej roku	20
Łącznie	26

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS w Miastku

Zadaniem asystenta rodziny było przede wszystkim udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym: w uzyskaniu zatrudnienia, podnoszenia kompetencji zawodowych oraz zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego. Najczęściej praca z rodziną rozpoczynała się rozwiązywania jej problemów socjalnych. W dalszej kolejności rozwiązywane były konflikty, które występowały w rodzinie. Podejmowane działania przez asystenta w ramach współpracy z rodziną miały przede wszystkim na celu wzbudzenie w rodzinie wiary w swoje możliwości, które do tej pory uznawane były przez nich za niemożliwe. Asystenci rodzin pracowali z całymi rodzinami, ponieważ problemy poszczególnych jej członków wymagały systemowego podejścia.

Celem pracy asystentów było osiągnięcie przez rodziny, z którymi pracowali, poprawy poziomu stabilności życiowej umożliwiającej wychowywanie dzieci oraz niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny. Elastyczny i zadaniowy czas pracy służył realnym potrzebom i dostosowany był do rytmu życia rodziny.

W funkcjonowaniu rodzin objętych wsparciem w 2024 roku, zaobserwować można było przynajmniej jedną, a często kilka z niżej wymienionych dysfunkcji:

- niewydolność opiekuńczo-wychowawczą rodziców bądź opiekunów;
- choroby przewlekłe i niepełnosprawność;
- uzależnienie od alkoholu;
- długotrwałe bezrobocie;
- przemoc w rodzinie;
- niewydolność finansową w zaspokajaniu podstawowych potrzeb bytowych rodziny.

Asystenci rodziny w 2024 roku przeciętnie z 1 rodziną pracowali przez okres 18 miesięcy. Odbyli 1664 wizyt w środowisku. Podejmowali działania w zakresie:

- **zwiększenie wydolności opiekuńczo-wychowawczej rodziców lub opiekunów poprzez:** bieżące diagnozowanie sytuacji materialno - bytowej rodziny; tworzenie indywidualnych planów pracy z rodziną; wspieranie rodziców lub opiekunów w rozwiązywaniu występujących trudności; organizowanie czasu wolnego dla dzieci; wskazywanie rodzinie możliwości uzyskania specjalistycznego wsparcia z innych instytucji działających na terenie gminy; motywowanie dorosłych członków rodziny do podjęcia pracy;
- **udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;** współpraca z nauczycielami, wychowawcami i pedagogami w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych z dziećmi; wskazanie sposobów wspólnego spędzania czasu z rodziną; aktywowanie do częstych kontaktów rodziców z wychowawcami; pomoc w odrabianiu lekcji, wyrównywanie zaległości w nauce i przygotowaniu do sprawdzianów szkolnych oraz poprawy ocen semestralnych; informowanie w jaki sposób należy wypełniać dokumenty, jak działają urzędy, placówki wspierające rodziny i dzieci; motywowanie do większego zaangażowania w opiekę nad dziećmi i dbania o estetyczną stronę mieszkania;
- **poprawy stanu zdrowia oraz radzenia sobie z niepełnosprawnością lub zaburzeniami rozwojowymi dzieci, poprzez:** systematyczną pracę socjalną z rodziną, mobilizowanie do systematycznego leczenia i przyjmowania leków zgodnie z zaleceniami lekarza, organizowanie usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych; wspomaganie rodziny w zabezpieczeniu odpowiedniej specjalistycznej opieki medycznej i psychologicznej, towarzyszenie podczas wizyt lekarskich; wspieranie w kontynuowaniu leczenia, udzielanie wsparcia emocjonalnego osobie chorej i członkom jej rodziny, również gdzie występuje problem długotrwałej choroby psychicznej;
- **zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych w rodzinie z powodu różnego rodzaju uzależnień, poprzez:** motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego; zapewnienie

możliwości profesjonalnego wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie; systematyczna współpraca z Miejsko-Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Zespołem Interdyscyplinarnym;

- **zwiększenie świadomości rodzin o roli podmiotów funkcjonujących na terenie gminy, poprzez:** dostarczenie informacji o istniejących instytucjach realizujących zadania na rzecz rodziny; możliwościach dotarcia do specjalistów z zakresu prawa, pomocy psychologicznej, pedagogicznej; organizowanie spotkań w grupach wsparcia;
- **przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin długotrwale pozostających poza rynkiem pracy, poprzez:** wskazywanie pozytywnych cech wynikających z aktywnego poszukiwania pracy; pomoc w wyszukiwaniu ofert pracy przez Internet; motywowanie do zarejestrowania się w Urzędzie Pracy; składanie wniosków do pracownika socjalnego o objęcie rodziny wsparciem materialnym; zgłaszanie dorosłych członków rodziny do podejmowania prac społecznie-użytecznych.

Podejmowanie tych działań pozwoliło na poprawę funkcjonowania rodzin w środowisku, poprawę zacieśnienie więzi rodzinnych, poprawę relacji rodziców z dziećmi oraz zwiększenie aktywności w próbie rozwiązywania występujących problemów we własnym zakresie, wykorzystując własne zasoby i możliwości.

Działania asystentów z których korzystały rodziny:

1. Pomoc w poprawie sytuacji bytowej oraz uzasadnieniu samodzielności materialnej:

- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego **28 rodzin**,
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych **9 rodzin**,
- motywowanie członków rodziny do podnoszenia kwalifikacji zawodowych **16 rodzin**,
- udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej **16 rodzin**,
- motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego, uczęszczania na spotkania z terapeutą w MGKRPA, utrzymanie abstynencji dzięki czemu funkcjonowanie rodziny znacznie się poprawiło **8 rodzin**,

2. Wsparcie specjalistyczne:

- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych **14 rodzin**,
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi **28 rodzin**
- udzielanie informacji na temat działalności instytucji mających na celu wspieranie funkcjonowania rodziny np. „szkoła dla rodziców”, konsultacje psychologiczne i pedagogiczne **28 rodzin**,
- pomoc przy umawianiu specjalistycznych wizyt lekarskich w przypadku niepełnosprawności dzieci

oraz kontrolowaniu terminowych wizyt lekarskich **9 rodzin**.

3. Czynności administracyjne:

- prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną, opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną **28 rodziny**,
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku **28 rodzin**,
- sporządzenie, na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach **3 rodzin**,
- comiesięczne sprawozdania z działań podjętych w rodzinie w celu poprawy jej funkcjonowania **28 rodziny**.

5. Czynności interwencyjne:

- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin **3 rodziny**.

W 2024 roku asystent rodziny zakończył pracę z **4 rodzinami**.

W ramach swoich obowiązków asystent rodziny brał udział w zespołach do spraw oceny sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej. Są to zespoły powołane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, które monitorują i analizują sytuację rodzin pod kątem możliwości powrotu dzieci do naturalnego środowiska.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminę obowiązek współfinansowania kosztów pobytu dziecka z jej terenu w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej. Wysokość współfinansowania kosztów kształtuje się następująco:

- 10 % wydatków na opiekę i wychowanie - w I roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 30 % wydatków na opiekę i wychowanie - w II roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 50 % wydatków na opiekę i wychowanie - w III roku i w następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miastku współfinansował koszty pobytu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w roku 2024 wyniosły: **774 098,19 zł**.

Poniższa tabela obrazuje wykaz liczbowy dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz koszty utrzymania w latach 2022-2024

<i>Rok</i>	<i>Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej</i>	<i>Koszty utrzymania</i>
2022	63	586 634,90 zł
2023	64	661 985,71 zł
2024	67	774 098,19 zł

Źródło :opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS Miastko

Naturalnym środowiskiem rozwoju dziecka jest rodzina, to też umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej powinno nastąpić po wyczerpaniu wszystkich form pomocy rodzinie, o których mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Główną przyczyną, z powodu której dzieci trafiają do pieczy zastępczej, jest uzależnienie rodziców od alkoholu, a tym samym brak zaspokajania podstawowych potrzeb dziecka oraz gdy jest zagrożone życie i zdrowie dzieci. Tutejszy Ośrodek zanim wystąpi z wnioskiem do Sądu o zainteresowanie się sytuacją dzieci w rodzinie, podejmuje określone formy działania we współpracy z instytucjami, które w swoim zakresie obowiązków mają wpisana pomoc dziecku i rodzinie. Jeżeli rodzice nie podejmują współpracy, a sytuacja dziecka jest zagrożona wówczas o sprawie powiadamiany jest Sąd. W przypadku umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej, z rodzicami podejmowana jest dalsza współpraca asystenta na rzecz powrotu dzieci do rodziny biologicznej. Jednak z doświadczenia tut. Ośrodka wynika, że niewielu rodziców podejmuje wyzwanie, jakim jest podjęcie działań, aby dzieci mogły wrócić do domu rodzinnego. Ponadto pracownicy socjalni przeprowadzają średnio co pół roku analizę sytuacji rodziny biologicznej, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej. W przeprowadzonej analizie brane są pod uwagę między innymi warunki mieszkaniowe, sytuacja zawodowa, relacje z dzieckiem umieszczonym w pieczy zastępczej, powody umieszczenia dziecka poza rodziną biologiczną. Tak przeprowadzona analiza daje obraz, czy rodzice biologiczni chcą podjąć współpracę na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej oraz czy nie występują przesłanki uniemożliwiające podjęcie takiej współpracy. Dzieci trafiają również do pieczy zastępczej sprawowanej przez dziadków, którzy wnioskują do sądu o ustanowienie ich rodziną zastępczą spokrewnioną dla wnuków, gdy rodzice nie są w stanie opiekować się dziećmi. Te działania zazwyczaj odbywają się poza wiedzą Ośrodka, gdy rodzina nie korzysta z żadnych form pomocy nie dochodzą żadne sygnały ze środowiska. W takich przypadkach Ośrodek dopiero otrzymuje informację, kiedy z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie otrzymuje komplet dokumentów dziecka dotyczący odpłatności za pobyt w pieczy zastępczej.

W 2024 roku na bieżąco asystenci rodziny, pracownicy socjalni, członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego monitorowali sytuacje dzieci z rodzin przeżywających problemy w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Częste wizyty w środowisku, kontakt z pedagogiem w szkole, kuratorem społecznym i przedstawicielami z policji pozwoliły na podjęcie działań zaradczych. Monitoring prowadzony był również po zaprzestaniu pracy z rodziną.

W roku 2024 ogółem na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny wykorzystano środki w wysokości **929 507,19 zł**.

ORGANIZACJA PRACY ASYSTENTA RODZINY

Asystent pracuje z rodzinami wieloprogowymi. Wymaga to od niego szerokiej wiedzy i umiejętności niezbędnych do realizacji zadań oraz profesjonalizmu zachowań w trudnych sytuacjach. Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miastku w 2024 roku zatrudniał 2 asystentów rodziny w systemie zadaniowego czasu pracy. Wynagrodzenie asystentów rodziny było częściowo sfinansowane z dotacji (kwota: **63 006,00 zł**) w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2024”, natomiast (kwota **92 403,00 zł**) z budżetu gminy.

Łączny koszt zatrudnienia asystentów rodziny wyniósł: **155 409,00 zł**.

PLACÓWKA WSPARCIA DZIENNEGO

Placówka Wsparcia Dziennego jest jednostką organizacyjną wspierania rodziny w zakresie pomocy i wychowaniu dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i są miejscem, gdzie dzieci mają uatrakcyjnione formy spędzania czasu wolnego. Placówka obejmuje całą rodzinę, pełni istotną rolę wspierającą w sytuacjach trudnych i kryzysowych, mogąc przyczynić się do ich rozwiązania.

Zadanie na terenie gminy Miastko w roku 2024 realizowane było przez **Fundację „Sprawni Inaczej”, Oddział w Miastku**.

Placówka zapewniała systematyczne wsparcie i pomoc dla minimum 15 dzieci w wieku 7 do 15 lat i ich rodzin z terenu Miastka zagrożonych demoralizacją i wykluczeniem społecznym. Każda rodzina jest w innej sytuacji, posiada własny potencjał i od tego zależy, jak intensywnych działań wymaga. Ośrodek stale poszukuje nowych form pracy z rodziną , po to aby rodzina potrzebującą wsparcia otrzymała konkretną pomoc oraz aby jakość życia rodziny miała lepszy wymiar.

W placówce organizowanych było szereg imprez okolicznościowych, zapewniano dzieciom spędzenie wolnego czasu w formie zajęć pozalekcyjnych rozwijających ich zainteresowania organizując wyjazdy i wycieczki plenerowe.

Poprzez zajęcia w świetlicy wdrażano normy i zachowania społeczne, wskazywano skutki wyborów złych dróg życiowych, poprzez działania profilaktyczne zapobiegano nadużywaniu używek przez dzieci i młodzież. Szczególne znaczenie w czasie realizacji zadania dla rozwoju podopiecznych miały następujące działania podejmowane w całym okresie realizacji zadania:

- kształtowanie własnej osobowości,
- podnoszenie poziomu kulturalnego wychowanków,
- dążenie do stałego podnoszenia wyników w nauce,
- współpraca z domem rodzinnym.

POTRZEBY W ZAKRESIE REALIZACJI ZADAŃ NA ROK 2025

Przedstawione w sprawozdaniu rocznym zadania realizowane przez gminę będą kontynuowane w roku 2025, w tym między innymi:

- Kontynuacja zatrudnienia asystentów rodziny w celu zapewnienia odpowiedniej pomocy rodzinom mającym trudności w wypełnianiu obowiązków opiekuńczo-wychowawczych;
- Prowadzenie stałego monitoringu sytuacji dziecka z rodzin zagrożonych kryzysem po zakończeniu pracy z asystentem rodziny;
- Realizacja zadań wynikających z Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026;
- Kontynuacja zadań wynikających z Ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” tj. zapewnienie dostępu do informacji i poradnictwa w zakresie rozwiązań wspierających rodziny oraz kobiety w trudnych ciążach.

Sprawozdanie przygotował
Kierownik MGOPS przy współpracy
z asystentami rodziny

KIEROWNIK
MIEJSKO-GMINNEGO
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
w MIASTKU
Magdalena Stankowiak